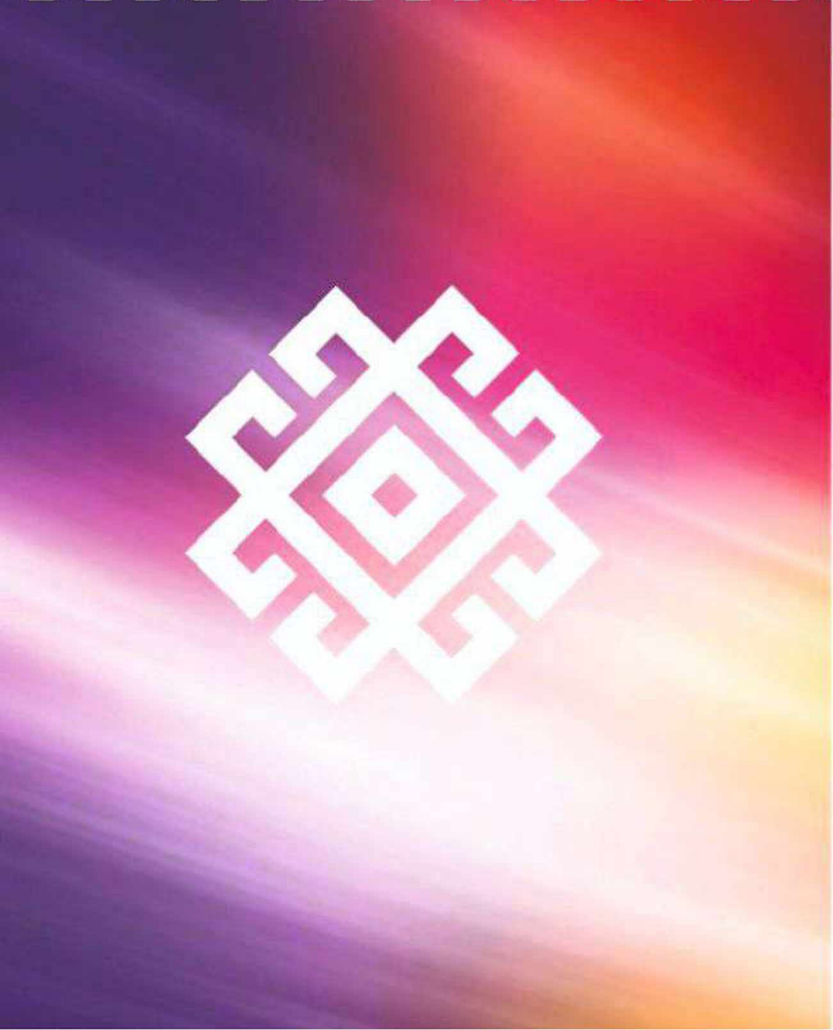

№3
2024

ЎЗБЕКСТАН МАМЛЕКАТЛИК КОНСЕРВАТОРИЯСИ
НОКИС ФИЛИАЛИ

MUSIQ VA SAN'AT AJBO KOTNOHAB | БЕСТННН КУЗННН Н НОУОСНН | BULLETIN OF MUSIC AND ART

MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER XABARSHÍSÍ

ILIMY - METODIKALÍQ JURNAL

**ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW,
ILIM HÁM INNOVACIYALAR MINISTRLOGI**

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ MÁDENIYAT MINISTRLOGI

**ÓZBEKSTAN MÁMLEKETLIK KONSERVATORIYASÍ
NÓKIS FILIALÍ**

**MUZÍKA HÁM KÓRKEM ÓNER
XABARSHÍSÍ**

Ilimiy-metodikaliq jurnal

MUSIQA VA SAN'AT AXBOROTNOMASI

Ilmiy-uslubiy jurnal

ВЕСТНИК МУЗЫКИ И ИСКУССТВА

Научно-методический журнал

BULLETIN OF MUSIC AND ART

Scientific-methodical journal

№ 3/2024

SHÓLKEMLESTIRIWSHI:

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali

Bas redaktor: – Allanbaev Rudakiy, *professor*

Juwaplı xatker: – Kamalova Difuza, *filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori*

REDKOLLEGIYA AĞZALARI:

OZODBEK NAZARBEKOV – Ózbekstan Respublikası Mádeniyat ministri, professor, **AZIZBEK TURDIEV** – Ózbekstan Respublikası Oliy Majlis Senatınıń jaslar, mádeniyat hám sport máseleleri komiteti baslıǵı orınbasarı, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), **BEGIS TEMIRBAEV** – Qaraqalpaqstan Respublikası Mádeniyat ministri, docent, **KOMOLIDDIN URINBAEV** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası rektori, docent, **OMONILLA RIZAEV** – Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyatı institutı, kórkem óner ilimleri kandidatu, professor, **HIKMAT RAJABOV** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali, professor w.w.a., **ORAZALI TOSHMATOV** - Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyatı institutı, professor, **SAYYORA ĞAFUROVA** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası, professor, **OYDIN ABDULLAEVA** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası, professor, **QURBANBAY JARIMBETOV** – Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, filologiya ilimleri doktori, professor, **ALIMA BERDIMURATOVA** – Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, filosofiya ilimleri doktori, professor, **ZIYADA BEKBERGENOVA** – ÓZR IA Qaraqalpaqstan bólimi, filologiya ilimleri doktori, professor, **KALLIEV ABATBAY** - Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali, Muzıka qanıgeligi professorı, **TOLAXOJAEVA MUHABBAT** – Ózbekstan mámleketlik kórkem óner hám mádeniyat institutı, kórken ónertanıw ilimleri doktori, professor, **OZODA TOSHMATOVA** - Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası, professor, **ARTÍQBAY EREJEPOV** – Nókis qalalıq 1-sanlı balalar muzıka hám kórkem óner mektebi, pedagogika ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent, **JANABAY MARZIYAEV** – Qaraqalpaq mámleketlik universiteti, filologiya ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), docent, **IRODA MIRTALIPOVA** – ÓZMK janındaǵı B.Zokirov atındaǵı MEKÓI, kórkem ónertanıw ilimleri boyınsha filosofiya doktori (PhD), **PARAXAT MAMUTOV** – Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali direktor orınbasarı

Jurnal qaraqalpaq, ózbek, rus hám ingliz tillerinde jılına 2 márte basıladı. Jurnal Ózbekstan Respublikası Prezidenti Administraciyası janındaǵı Málimleme hám ǵalaba kommunikaciýalar agentligi tárepinen mámleketlik dizimnen ótkerilgen. №047569 4-oktyabr, 2022-jıl.

Redakciya mánzili: Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali Turan oypatı 29-jay.

E-mail: ozdknf@edu.uz, UZDK_Nukus@exat. Tel:551020540 Veb-sayt: <https://science.uzdknf.uz/>

MUZİKATANÍW
QOSÍQSHÍLÍQTÍN BÚGINGI KÜNDEGI ÁHMIYETI
Allanbaev R.O.

Ózbekstan mámleketlik konservatoriyası Nókis filiali

Annotaciya: Bul maqalada muzika mádeniyatınıń bir bólimi bolǵan qosıqshılıq óneri haqqında sóz etiledi. Búgingi kúnde qosıqshılıqtıń xalqımızdıń joqarı ruwxıy páziyetlerin rawajlandırıw, milliy ideyalar haqqındaǵı túsiniqlerin qalıplestiriw, jas qosıqshı hám sázendelerdi bay mádeniy miyrasımız – ásirler dawamındaǵı dástúrle

rimiz hám ulıwma insanıylıq qádiriyatlarga húrmet, Watanǵa muhabbat, erkinlik ideyalarına sadıqlıq ruwxında tárbiyalawdaǵı tutqan ornı haqqındaǵı máseleler talqılanadı.

Gilt sózler: Kórkem óner, qosıq, mádeniyat, vokal, qosıqshılıq demi, atqarıwshı, kantilena, ráwanlılıq, dawıstıń dirildep shıǵıwı.

Аннотация: Данная статья посвящена певческому искусству, которое является отраслью музыкальной культуры. Сегодня пение используется для развития высоких духовных качеств нашего народа, формирования у него понимания национальных идеалов, воспитания молодых певцов и музыкантов в духе уважения к нашему богатому культурному наследию – многовековым традициям и общечеловеческим ценностям, любви. за Родину, преданность идеалам свободы, обсуждаются вопросы ее роли в воспитании.

Ключевые слова: Искусство, песня, культура, вокал, певческое дыхание, исполнитель, кантлена, беглость речи, голосовое дрожание.

Annotation: This article is devoted to the art of singing, which is a branch of musical culture. Today, singing is used to develop the high spiritual qualities of our people, to form their understanding of national ideals, to educate young singers and musicians in the spirit of respect for our rich cultural heritage - centuries-old traditions and universal values, love. for the Motherland, devotion to the ideals of freedom, issues of its role in education are discussed.

Key words: Art, song, culture, vocals, singing breath, performer, cantilena, fluency, vocal tremors.

Ana yurtimiz ázel-ázelden mádeniyatı, ádebiyatı hám kórkem óneri menen tanıqlı bolıp kelgen. Mámleketimiz gárezsizlikke erisken dáslepki kúnlerinen baslap, kórkem óner tarawın asırıp-abaylawğa, mádeniy miyraslarımızdı qayta tiklewge, hám jáne de rawajlandırıwğa birqansha imkaniyatlar jaratıldı. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev Ózbekstannıń dóretiwshi ziyalıları menen ushırasıwında aytqan sózinde “2017-2021-jıllarda Ózbekstan Respublikasın rawajlandırıwdıń bes tiykarǵı baǵdarı boyınsha háreketler strategiyasın islep shıqtıq. Mine usı strategiyaǵa muwapıq, barlıq taraw hám tarmaqlar qatarında kórkem óner hám mádeniyat, ádebiyat, galaba xabar quralları rawajlanıwın jańa basqıshqa kóteriliwın biz óz aldımızǵa maqset etip qoyǵanbız” - dep ayıp ótken edi.

Atap aytqanda, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2018-jıl 28-noyabrdegi “Ózbekstan Respublikasında milliy mádeniyattı jáne de rawajlandırıw koncepciyasın tastıyıqlaw haqqında”ǵı PQ-4038-sanlı qararı [1], 2020-jıl 26-may kúngi “Mádeniyat hám kórkem óner tarawınıń jámiyetlik turmıstaǵı ornı hám tásin bunnan bılay da arttırıw ilájları haqqında”ǵı PP-6000-sanlı Pármanı [2] hám “Ózbekstan Respublikası Mádeniyat ministrliginiń jumısın jetilistiriw ilájları haqqında”ǵı PQ-4730-sanlı qararı, Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabinetiniń 2021-jıl 8-may kúngi “Qaraqalpaqstan Respublikasında mádeniyat hám kórkem óner tarawın bunnan bılay da rawajlandırıw ilájları haqqında”ǵı 291-sanlı qararı [3], 2021-jıl 20-yanvar kúni “Mádeniy jumıs hám mádeniyat shólkemleri haqqında” Ózbekstan Respublikasınıń 668-sanlı Nızamınıń [4] qabıl etiliwi taraw jumısların rawajlandırıw hám jetilistiriwge xızmet etip kelmekte.

Muzıka mádeniyatınıń bir bólimi bolǵan qosıqshılıq óneri uzaq ótmishten berli, ásirler dawamında rawajlanıp kelmekte. Jeke hám topar bolıp qosıq ayıw derlik barlıq xalıqlardıń pútkilley turmısı, ómiri menen áyyemgi zamanlardan berli

baylanıslı bolıp kelgen. Dástúriy xalıq qosıqları belgili bir dástúr múnásibeti menen xalıq tárepinen dóretilgen qosıqlar jámaát bolıp atqarılğan hám olar házirgi dáwirge shekem bizge jetip kelgen.

Sonlıqtan, xalqımızdın búgingi ómirinde de qosıqshılıq óneri ayrıqsha orın iyeleydi. Mámleketimizde qosıqsız birde-bir iláj yamasa bayramlardın ótkeriliwin kóz aldımızğa keltiriw qıyın. Onın sesleri radio hám televidenie, teatr hám koncert zallarında, mektep hám stadionlarda jańlaydı.

Qosıq penen turmısımızdağı barlıq waqıyalar tıgız baylanıslı. Ol insanlardın ishki dúnyasın bayıtadı hám turmısın gózzallıqqa qaray baǵdarlaydı.

Xalqımızdın joqarı ruwxıy paziyletlerin rawajlandırıw, milliy ideyalar haqqındaǵı túsiniklerin qalıplestiriw, jas qosıqshı hám sazendelerdi bay mádeniy miyrasımız – ásirler dawamındaǵı dástúrlerimiz hám ulıwma insaniylik qádiriyatlarga húrmet, Watanga muhabbat, erkinlik ideyalarına sadıqlıq ruwxında tárbiyalaw, jas qábiletli qosıqshılardı júzege shıǵarıw, ustaz qosıqshılardıń qaytalanbas atqarıwshılıq usılların jáne de rawajlandırıw maqsetinde birneshe Respublikalıq qosıqshılar tańlawları járiyalanǵan. Bunday tańlawlar studentlerdın kásiplik ósiwi, vokal atqarıwshılıǵın rawajlandırıwǵa ózgeshelikke iye mektep sıpatında xızmet etedi.

Belgili fiziolog ilimpaz I.P.Pavlov óziniń ilimiy maqalalarında, - “Insan hárqanday qıyınshılıqlı jumıstı heshqashan kúsh penen jedel baslamawı kerek. Bunı iskerlik jaǵdayına qarap áste-áste kúsheytip barıwı tiyis. Shınıǵıwlardı atqarıw procesinde organizm basqıshpa-basqısh jawıngerlik tayarlanıw jaǵdayına kiredi, pulstın chastotası, dem alıw ritmi, analizatorlar seziwshenligi, pikirlew procesleri tezligi asadı”, - dep aytıp ótken edi.

Barlıq baǵdardaǵı muzıkashılar, ásirese, vokal hám úlep shertiletuǵın saz ásbaplardı atqarıwshılardıń kásiplik ósiwi ushın durıs dem alıw zárurlıǵın itibarga alıp, áne sol vokal atqarıwshılıǵındaǵı dem (qosıqshılıq demi) alıwdın úsh túri (tipi) haqqında pikir júrgizemiz hám usınıslarımız benen bólisemiz:

- Joqarı bólim, tamaq penen dem alıw, bunda jelkeler kóterilip, páseyip turadı.

- Orta, yaǵnıy, kókirek, qabırǵalar arası menen dem alıw, bunda qabırǵalar qısqarıp turadı.
- Tómengi, yaǵnıy, diafragma menen dem alıw, bunda diafragma páske, qarın bolsa aldına qaray keńeyedi [5; 7].

Tolıq, nátiyjeli dem alıw tómendegishe ámelge asırıladı: Dem (nápes)di shıǵarıp bolǵannan soń tolıq tereń dem alınadı, bul waqıtta qarın aldına qaray keńeyedi, soń qabırǵalar ishke tarayadı hám sonıń menen, hawa ókpeniń joqarı bólimin toltıradı. Demdi shıǵarıw waqtında dem aldın ókpeniń joqarı bóliminen, keyin kókirekten hám qarınıń tómengi bóliminen shıǵadı. Tolıq dem alıw ishki organlar - bawır, búyrek hám basqaları ushın massaj sıyaqlı boladı hámde olarda qan aylanıwdı jaqsılaydı. Tek ǵana murın arqalı dem alıwdı ádet etiwı lazım, awızdan dem alıw bolsa bas aylanıwǵa hám múskillerdiń artıqsha qısqarıwına sebep bolıwı múmkin [5; 7].

Profilaktika maqsetinde ritmik dem alıw shınıǵıwların orınlaw múmkin: bunda 4 sherek sanaw menen dem alıw, 4 sherek demdi saqlap turıw, 4 sherek dawamında demdi shıǵarıw hám jáne 4 sherek dawamında tutıp turıw usınıladı. Bunday dem alıw usılı ruwxıy-nerv talıǵıwlarınıń aldın aladı.

Student qosıq aytıw texnikasını ózlestiriw procesinde qosıqshılıqtıń hár qıylı túrlerin úyrenip barıwı kerek. Zamanagóy vokal – koncert repertuarı, vokal – texnikalıq qurallarınıń barlıq kórinislerin tolıq iyelewdi kórsetedi, sebebi, qosıqshılar túrli repertuarlardı úlken klassikalıq qosıqlardan baslap, zamanagóy nama dóretiwshilerdiń qosıqlarına shekem bolǵan repertuardı aytıwǵa tuwra keledi.

Qosıq aytıwda dawıstı úyreniwdiń tiykarǵı túri kantilena bolıp, qosıq aytıw menen baylanıslı jumsaqlıq, yaǵnıy dawıstan dawısqa ótiwdegi jumsaqlıq názerde tutiladı. Kantilena barlıq milliy qosıqshılıq mektepleriniń tiykarǵı muzikalıq elementi esaplanadı. Biraq, legato qosıq aytıwda kantileno xarakterin tolıq ashıp bermeydi. Kantilenalıq - xosh hawazlılıq – álbette erkin dawıslar qosılıp keliwin

talap etedi. Sonın ózi vibrato kantileno xarakterin belgilewshi dawıslar qosılıp keliwin támiyinleydi.

Shıdamlı vibrato qosıqshılıq dawısın durıs shólkemlestire aladı. Demdegi murın jolı arqalı aytıwdı joq etiw múmkinshiligi bolmasa, qısılgan dawıs tolıq kantilenaga iye bola almaydı. Demek, qosıq aytıwda kantilenaga iye bolıw tikkeley durıs dawıs qoyıw menen baylanıslı.

Qosıq aytıwga tiyisli basqa túr – portamento – dawıstın májbúriy háreketleniwin, onın joqarıga yamasa páske jılıwın bildiredi. Eger portamento usıldıń atqarılıwı qıyınshılıq tuwdırsa, sóz tolqınlanıw intonaciyası (joqarı portamento), tastıyıqlaw intonaciyası (pás portamento)nı ózlestiriw boyınsha, óz ústinde shınıgıw islew paydalı bolıp, sońınan bul sezimdi saqlağan halda hárbir intervaldı atqarıw usınıs etiledi.

Basqasha usıl – dawıslar arasında xromatikalıq gammalar bar ekenligin kóz aldına keltirip, onı shaqqan, tez háreketler menen aytıw lazım.

Dawıstı uyreniwdiń jáne bir túri ráwanlılıq – háreket yaki koloraturalıq (bezew) texnika menen ayta alıw esaplanadı. XVII ásir ekinshi yarımı hám XVIII ásir – Belkanto dáwirindegi shıǵarmalardıń kópshiligi koloratura tiykarında qurılıp, barlıq túrdegi dawıslarğa májbúriy esaplangan. XIX ásirde Rossiyadan keyin Batıs muzıkasında koloratura hayallardıń joqarı dawıs atqarılıwı ushın ǵana qollanıla baslandı.

Ráwanlılıq texnikasın iyelew barlıq túrdegi dawıslar ushın zárúr. Ol arnawlı tańlap alınǵan shınıǵıwlar hám dawıstı jetilistiriw shınıǵıwları arqalı rawajlandırıp barıladı. Tez háreketleniwdi uyreniwdiń tiykarǵı basqıshı – shınıǵıwdıń ózine tánligi sıpatında vokal shınıǵıw tapsırmaların áste-áste quramalastırıp barıw atqarıw usılına qaray da qollanıladı [5; 9].

Intonaciyanıń anıqlıǵın, kúshiniń ráwanlılıǵın hám barlıq notalarda atqarıwdı sistemalı túrde baqlap barıw kerek. Aldın kishi gammalardı, arpedjo jolların, farshlag hám gruppettolardı ózlestiriw lazım boladı. Ráwanlılıq texnikası ústinde

islew – kegirdek ushın ózine sáykes gimnastika esaplanadı. Ráwanlılıq texnikası ústinde islew procesi qosıqshı diapazonınıń rawajlanıwın jeńillestiredi.

Bunnan basqa, ráwanlılıq jasalmalılıqqa qarsı gúresiw ushın paydalı. Ráwanlılıq texnikasınıń eń quramalı túrлерinen biri - dawıstıń dirildep shıǵıwı esaplanadı. Dawıstıń dirildep shıǵıwı astında qısqa hám uzaq minutlar aralıǵında eki sestıń bir-biri menen tez almasıwı túsiniledi. Belkanto dáwirinde dawıs dirildep shıǵıwǵa iye bolıw barlıq túr dawıslar ushın májbúriy esaplangan hám sol dáwirde onıń segiz kórinisi bolǵan.

Dawıstıń dirildep shıǵıwı kegirdektiń barlıq tebireniwinde ámelge asırılǵan hámde joqarǵı jáne tómengi dawıslar tutılıwındaǵı joqarı hám tómengi vibrato keńeyiwin de esletip turadı.

Dawıstıń dirildep shıǵıwı kegirdektiń erkinligi hám ózgeriwsheńligin jáne de úlken dárejede islep shıǵadı, onı elastikalıq hám tartılǵan jaǵdayǵa alıp keledi. Dawıstıń dirildep shıǵıw usılına erisiw ushın qosıqshılıq demi de jaqsı shınıǵıw islewdi talap etedi.

Barlıq túr dawıslar ushın májbúriy vokal texnikası túrлерinen dawıstı filillaw esaplanadı. Fili (fil – jip – fr.) atalıwınıń ózi sonı kórsetip turadı, ol dawıs kúshin ózgertiwge iye bolıp, dawıs jibine uqsap, onı zorǵa esitiliw dárejesine keltirip qoyadı. Bul dawıs dinamikasınıń ráwanlılıq penen qattıdan ástege (**f-p**) hám ásteden qattıǵa (**p-f**) qaray ózgerte aladı. Filillaw qosıqshılıq dawısın payda etiw, durıs kórsetkishlerdi ayrıqsha dárejede kórsetiwge xızmet etedi. Filillawdı dawıstıń xarakterinen kelip shıqqan halda mezzo forte yamasa forteden pianoǵa orınlaw usınıladı [5; 9,10].

Juwmaqlap aytqanda, qosıq penen turmısımızdaǵı barlıq waqıyalar tıǵız baylanıslı. Ol insanlardıń ishki dúnyasınıń bayıtadı hám turmısın gózzallıqqa qaray baǵdarlaydı. Ulıwma dúnyalıq, materiallıq rawajlanıwǵa uyqas túrde usı iskerlik tarawı ólkemizde júdá qısqa múddet ishinde úzil-kesil qalıplesip, nátiyjeli rawajlanganlıǵın ayrıqsha aytıp ótiw orınlı. Muzıka mádeniyatınıń bir bólimi bolǵan qosıqshılıq ónerin ele de tereńnen en jaydırıw ushın basqa xalıqlar

mádeniyatın salıstırmalı túrde úyrenip hám olardıń tájiriybelerinen ónimli paydalanıp, búgingi kúndegi jas qosıqshılarımız tereń izlenbekte.

Paydalanılğan ádebiyatlar:

1. Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2018-jıl 28-noyabrdegi “Ózbekstan Respublikasında milliy mádeniyattı jáne de rawajlandırıw koncepciyasını tastıyıqlaw haqqında” PQ-4038-sanlı qararı.
2. Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2020-jıl 26-maydağı “Mádeniyat hám kórkem óner tarawınıń jámiyetlik turmıstağı ornı hám tásirin bunnan bılay da arttırıw ilájları haqqında”ğı PP-6000- sanlı pármanı.
3. Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2021-jıl 8-maydağı «Ózbekstan Respublikası Mádeniyat ministrliginiń jumısın jetilistiriw ilájları haqqında»ğı PQ-4730-sanlı qararı.
4. Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń 2021-jıl 20-yanvardağı “Mádeniy jumıs hám mádeniyat shólkemleri haqqında” Ózbekstan Respublikasınıń 668-sanlı Nızamı.
5. Allanbaev R. Vokal (jeke qosıqshılıq óneri). – Tashkent: Tamaddun, 2022
6. Bo‘riyeva K. An‘anaviy xonandalik (ayollar ovozlari uchun). - T., 2008
7. Kaxharov N.B., Murodov Y. Yakkaxon qo‘shiqchilik. O‘quv qo‘llanma.T.: Iqtisod-moliya, 2008.
8. Yussion R. Pevcheskiy golos. – M.: Muzıka, 1975.
9. Mallaboyev A. Yakkaxon xonandalik. I-II-jild. – T.: 2009.

MAZMUNÍ

MUZÍKATANÍW

1	Allanbaev R.O. QOSÍQSHÍLIQTÍN BÚGINGI KÜNDEGI ÁHMIYETI.....	3
2	Kulchigayeva M. QORAQALPOQ XALQ QO‘SHIQLARINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI HAQIDA	10
3	Charshemov J., Muratbaeva R. JANA RUXTAGÍ XALÍQ QOSÍQLARÍ.....	16
4	Charshemov J. XVI-XVII ASRLARDA BALETNING YEVROPADA KLASSIK RAQS TURI SIFATIDA RIVOJLANISHI	22
5	Abatbaeva R. QORAQALPOQ MUSIQA SAN‘ATIDA SYUITA JANRINING RIVOJI.....	28
6	Rasbergenova X.S. MUSIQANING INSON SALOMATLIGIDAGI O‘RNI VA AHAMIYATI.....	38
7	Abdisultanov J. QARAQALPAQ MUZÍKASINDAGÍ JANRLÍQ ÓZGESHELIKLER (QARAQALPAQ MUZÍKALÍ DRAMALARDÍN PAYDA BOLÍWÍ HÁM RAWAJLANÍWÍ).....	43
8	Charshemov J., Orazalieva G. BAROKKO DÁWIRINÍN GARMONIYASÍ.....	49
9	Zuxurov M. VIOLONCHEL SAZ ASBABINÍN KELIP SHÍGIWI, ORKESTR HÁM KAMER ANSAMBLERINDE TUTQAN ORNI.....	54
10	Uzoqov D.S. UYG‘UR MUSIQALI TEATRINING MARKAZIY OSIYODA PAYDO BO‘LISHI.....	59

KÓRKEM ÓNER

11	Mamutov P.A. KOMPOZITOR HIKMAT RAJABOV ÓMIRI HÁM DÓRETIWSHILIGI HAQQÍNDA.....	65
12	Abdikarimova I. QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINDAGÍ BIRINSHI FLEYTA ATQARÍWSHÍSÍ.....	71
13	Sobirjonov A. O‘ZBEK OPERA XONANDALIGIGA VA MILLIY QO‘SHIQCHILIGIGA ERGASH YO‘LDOSHEVNING QO‘SHGAN HISSASI.....	76
14	Saidxonov A.S. XX ASR YANGI VENA MAKTABI IJODKORLARI TARIXNING YANGICHA KO‘RINISHI.....	80
15	Dauletbaev T.Q. QORAQALPOQ BAXSHICHILIK SAN‘ATINING RIVOJIDA G‘AYRATDIN UTEMURATOVNING MEHNATLARI....	90
16	Matimuratov S. QARAQALPAQ KÓRKEM ÓNERINDE XOSH HAWAZ BÚLBÚL TAMARA DOSHUMOVANÍN TUTQAN ORNÍ...	95
17	Ońgarbaeva L. CHANG SAZ ÁSBABINÍN TARIYXÍ HÁM USTAZ ATQARÍWSHÍLARÍ.....	100
18	Sharipov A.Sh. XONANDALIKDA IJROCHILIK TAMOYIL VA ME‘ZONLARI.....	106

MUZÍKA PEDAGOGIKASÍ

19	Rajabov X.J. QASHQAR RUBABI BASLANG'ISH SABAQ BARISINDAGÍ TÁLIM MASHQALALARI TIYKARINDA.....	110
20	Abatbaeva U.A. ART-PEDAGOGIKALIQ HÁM ART-TERAPEVTIKALIQ TEXNOLOGIYALAR TIYKARINDA BASLANG'ISH KLASS OQIWSHILARIN ESTETIK TÁRBIYALAW MODEL.....	118
21	Jumaniyazov O'. O'QUVCHILARGA XALQ CHOLG'ULARINI O'RGATISHDA SHARQ ALLOMALARI MUSIQIY RISOLALARINING AHAMIYATI.....	125
22	Любимцева В.С. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ – ВАЖНОЕ УСЛОВИЕ ДЛЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО МАСТЕРСТВА ПРЕПОДАВАТЕЛЯ.....	131
23	Matjanova M. OQIWSHILARDÍ ESTETIK TÁRBIYALAWDA ÁMELIY QOLLANIW METODLARÍ, FORMA HÁM QURALLARI...	136
24	Jumabaev A. NOTA OQIW TÁJIRIYBESINDE ATQARIWSHILIQ KÓNLIKPELERIN ÓZLESTIRIW HÁM QÁLIPLESTIRIW.....	143
25	Раджабова Н. АКТИВИЗАЦИЯ ТВОРЧЕСКИХ НАВЫКОВ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИНТОНАЦИОННЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ МЕЛОДИИ В МЕТОДИКЕ ПРЕПОДАВАНИЯ СОЛЬФЕДЖИО....	149
26	Mutalov D.A. YOSHLARNING MA'NAVIY SHAKLLANISHIDA MUSIQANING O'RNI.....	154

JÁMIYETLIK-GUMANITAR PÁNLER

27	Palimbetov K.S. QARAQALPAQ XALÍQ DÁSTÚR FOLKLORÍNÍN ÚYRENILIW MÁSELESÍ.....	160
28	Bekbergenova Z. 1990-2000-JÍLLARDAĞÍ QARAQALPA AMATURGIYASÍ HAQQÍNDA	168
29	Marziyayev J.K. EKOLOGIK MADANIYAT VA UNI SHAKLLANTIRISH: EKOLOGIK MUAMMONI OLDINI OLISHNING BIR USULI SIFATIDA.....	176
30	Sadenova G.P. KÓRKEM SHÍĞARMALARDA EPITETTÍN QOLLANÍLÍW ÓZGESHELIKLERI HÁM USÍLLARÍ.....	181